

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Kehys kestävyysperiaatteiden mukaisten elintarvikkeiden merkintäjärjestelmää varten – kuluttajille mahdollisuus tehdä kestäviä elintarvikkevalintoja”

(oma-aloitteinen lausunto)

(2023/C 75/14)

Esittelijä: **Andreas THURNER**

Komitean täysistunnon päätös	20.1.2022
Oikeusperusta	työjärjestyksen 52 artiklan 2 kohta oma-aloitteinen lausunto
Vastaava jaosto	maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö
Hyväksyminen jaostossa	5.10.2022
Hyväksyminen täysistunnossa	27.10.2022
Täysistunnon numero	573
Äänestystulos	
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	147/5/1

1. Päätelmät ja suositukset

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK)

1.1 **suhtautuu myönteisesti** Euroopan komission aloitteeseen luoda kestäviä elintarvikejärjestelmiä koskeva oikeudellinen kehys, johon sisältyy myös sääntöjä kestävyysperiaatteiden mukaisten elintarvikkeiden merkinnöistä. Säännöille ja tietyntasoiselle yhdenmukaistamiselle ja yhteensovittamiselle on selkeä tarve, jotta voidaan turvata uskottavuus ja tasapuoliset toimintaedellytykset.

1.2 **korostaa**, että kestävyys on moniulotteinen käsite ja sen yhteydessä olisi aina otettava tasapuolisesti huomioon niin taloudellinen, ekologinen kuin sosiaalinenkin ulottuvuus.

1.3 **huomauttaa**, että ihmisten ruokailutottumukset ovat hyvin erilaisia, riippuvat eri tekijöistä ja istuvat erittäin tiukassa. Kestävyysmerkintäjärjestelmään kohdistuvien odotusten olisi siis alusta alkaen oltava realistisia. Ihmiset ovat kuitenkin yleisesti kiinnostuneita muuttamaan kulutustottumuksiaan nykyistä kestävämpään suuntaan.

1.4 **suositaa**, että kestävyysperiaatteiden mukaisten elintarvikkeiden merkintöjä varten luodaan selkeä, tieteelliseen tietoon perustuva ja mahdollisimman yksinkertainen ja käytännöllinen kehys, joka auttaa talouden toimijoita arvioimaan ja parantamaan tuotteiden kestäväpohjaisuutta ja jonka ansiosta kuluttajat saavat hyödyllistä tietoa valintojensa pohjaksi.

1.5 **ehdottaa**, että yksinkertaisuuden ja käytännöllisyyden vuoksi voidaan myös tyytyä ottamaan huomioon esimerkiksi sellaiset kattavasti määritellyn ja luokitellun kestävyuden osatekijät kuin eläinten hyvinvointi, sosiaaliset tai ekologiset kriteerit. Tällöin ei kuitenkaan pitäisi käyttää ilmausta ”kestävä”, sillä sitä tulisi käyttää ainoastaan kattavan luokitusmallin yhteydessä.

1.6 **kannattaa tässä vaiheessa** vapaaehtoisuuteen perustuvaa lähestymistapaa, jonka on kuitenkin tuotava mukanaan velvoittavia ehtoja, mikäli sitä ryhdytään soveltamaan. Kestävyysmerkit tai -väittämät, jotka eivät ole näiden ehtojen mukaisia, olisi siis kiellettävä.

1.7 **katsoo**, että luokitusasteikkoon perustuvat merkintäjärjestelmät (esim. liikennevalomallit) voivat auttaa kuluttajia tekemään tietopohjaisia päätöksiä. Samalla tällaiset luokitusjärjestelmät voivat myös edistää edelläkävijyyttä kestävyuden alalla ja kannustaa yrityksiä parantamaan prosessejaan tätä silmällä pitäen kaikissa elintarvikeketjun vaiheissa.

1.8 **toteaa**, että luokitusalgoritmit ovat ratkaisevan tärkeitä asteikkomallin kannalta. Niillä on oltava tieteellinen perusta, ja niistä on annettava kuluttajille tietoa tarkoituksenmukaisella tavalla.

1.9 **katsoo**, että EU:n nykyisiin laatujärjestelmiin, kuten luonnonmukaisen tuotannon tai maantieteellisten merkintöjen järjestelmiin, sisältyy jo elintarvikejärjestelmän kestävyyttä vahvistavia osatekijöitä. Tämä olisi tunnustettava asianmukaisesti. Lisäksi ETSK suosittaa, että nykyisille järjestelmille tehdään kestävyystarkastus ja että niitä tarvittaessa täydennetään tarkoituksenmukaisilla kestävyysäännöillä.

1.10 **korostaa**, että valistuksella on ratkaiseva merkitys pyrittäessä huolehtimaan siitä, että ihmisillä on peruskäsitys elintarvikkeisiin liittyvistä kestävyysnäkökohdista. Valistuskampanjoilla sekä asianmukaisilla tukitoimenpiteillä kestävyysperiaatteiden mukaisten elintarvikkeiden kohtuuhintaisuuden varmistamiseksi voidaan myös edistää siirtymistä kestävämpiin elintarvikejärjestelmiin.

2. Lausunnon taustaa

2.1 Pelloilta pöytään -strategia ⁽¹⁾ on keskeinen osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa, ja sen tavoitteena on tehdä elintarvikejärjestelmistä oikeudenmukaisia, terveyttä edistäviä ja ympäristöystävällisiä. Pelloilta pöytään -toimintasuunnitelmassa esitetään muun muassa toimia, joilla edistetään kestävyysajattelun mukaista elintarvikkeiden kulutusta ja helpotetaan siirtymistä terveelliseen ja kestäväpohjaiseen ruokavalioon. Euroopan komissio on nyttemmin jo ryhtynyt valmistelemaan horisontaalista puitesäädöstä kestäväan kehitykseen tähtäävän siirtymän nopeuttamiseksi ja helpottamiseksi. Tarkoituksena on myös varmistaa, että EU:n markkinoille saatettavat elintarvikkeet ovat yhä kestäväpohjaisempia.

2.2 ETSK on jo kehittänyt vankan toimintakehyksen hahmottelemalla strategisen vision kokonaisvaltaisen elintarvikepolitiikan edistämistä. Vision perusteet esitetään lausunnoissa, joissa käsitellään sellaisia aiheita kuin kattava elintarvikepolitiikka ⁽²⁾, terveelliset ja kestäväpohjaiset ruokavaliot ⁽³⁾, lyhyet elintarvikeketjut ja agroekologia ⁽⁴⁾, kestävä kulutus ⁽⁵⁾ sekä elintarvikealan liiketoimintastrategioiden ja toimien sovittaminen yhteen kestäväan kehityksen tavoitteiden kanssa kestäväan elpymisen varmistamiseksi covid-19-pandemian jälkeen ⁽⁶⁾.

2.3 Yrityksillä on suuri vastuu yhtäältä siitä, että kuluttajia kannustetaan tekemään valintoja, jotka ovat hyväksi terveydelle ja joiden ympäristövaikutukset ovat vähäisempiä, ja toisaalta siitä, että edistetään elintarvikejärjestelmien kestäväpohjaista muutosta ottamalla käyttöön kestäviä viljely-, jalostus- ja pakkausikäntöjä. Yritysten olisikin osallistuttava kestävyysperiaatteiden mukaisten elintarvikkeiden merkintöjä koskevan kehityksen kehittämiseen kaikissa vaiheissa.

2.4 Paitsi elintarviketuotantoalan yrityksillä ja alan muilla toimijoilla myös kuluttajilla on ratkaisevan tärkeä rooli pyrittäessä siirtymään kestävämpiin elintarvikejärjestelmiin. Jokainen ostopäätös käynnistää periaatteessa seuraavan tuotantotoimeksiannon. Kestävyysperiaatteiden mukaisten elintarvikkeiden kysynnän kasvu ohjaa siten myös tarjontapuolta kohti kestävämpää kehitystä.

2.5 Käsillä olevassa oma-aloitteisessa lausunnossa on näin ollen tarkoitus kartoittaa mahdollisia vaihtoehtoja kestävyysperiaatteiden mukaisten elintarvikkeiden merkintöjä koskevan kehityksen luomiseksi sekä esittää päätelmiä ja suosituksia, joilla pyritään tukemaan komissiota tällaisen politiikkakehyksen laadinnassa jo varhaisesta vaiheesta.

3. Yleistä

3.1 Kestävyys on moniulotteinen käsite, ja sen yhteydessä olisi aina otettava tasapuolisesti huomioon niin taloudellinen, ekologinen kuin sosiaalinenkin ulottuvuus. FAO:n määritelmän mukaan kestävä elintarvikejärjestelmä on elintarvikejärjestelmä, jonka avulla varmistetaan elintarviketurva ja ravitsemus kaikille siten, että tulevien sukupolvien elintarviketurvan

⁽¹⁾ https://food.ec.europa.eu/horizontal-topics/farm-fork-strategy_fi

⁽²⁾ ETSK:n lausunto aiheesta "Kansalaisyhteiskunnan panos kattavan EU:n elintarvikepolitiikan kehittämiseen" (EUVL C 129, 11.4.2018, s. 18).

⁽³⁾ ETSK:n oma-aloitteinen lausunto aiheesta "Terveellisten ja kestäväpohjaisten ruokavalioiden edistäminen EU:ssa" (EUVL C 190, 5.6.2019, s. 9).

⁽⁴⁾ ETSK:n oma-aloitteinen lausunto "Agroekologian merkitys edistettäessä lyhyitä ja vaihtoehtoisia elintarvikeketjuja Euroopan unionissa" (EUVL C 353, 18.10.2019, s. 65).

⁽⁵⁾ ETSK:n oma-aloitteinen lausunto aiheesta "Kohti kestäväan kulutusta koskevaa EU:n strategiaa" (EUVL C 429, 11.12.2020, s. 51).

⁽⁶⁾ ETSK:n oma-aloitteinen lausunto aiheesta "Elintarviketeollisuuden mukauttaminen kestäväan kehityksen tavoitteisiin" (EUVL C 152, 6.4.2022, s. 63).

ja ravitsemuksen varmistamiseen tarvittavat taloudelliset, yhteiskunnalliset ja ympäristöön liittyvät perustekijät eivät vaarannu⁽⁷⁾. Lyhyesti sanottuna: yksipuolinen keskittyminen kestävyiden ekologiseen puoleen, mikä on nykyään yleistä, tai sen sosiaalisiin ja taloudellisiin pilareihin ei lähtökohtaisesti ole kestävää. Olisi siis pyrittävä ottamaan huomioon koko arvoketju kestävyiden kaikkien kolmen ulottuvuuden näkökulmasta.

3.2 Merkintöjä koskevan kehyksen tavoitteena ei pitäisi olla elintarvikkeiden luokittelu kestävyysperiaatteiden mukaisiksi tai niiden vastaisiksi, vaan sen pitäisi pikemminkin tukea kehitystä kohti kestävämpää elintarvikejärjestelmää. Kehyksen on tarkoitus auttaa talouden toimijoita arvioimaan ja parantamaan tuotteiden kestäväpohjaisuutta (parannuksiin kannustavat menetelmät, kuten vertailuanalyysi- tai viitejärjestelmä) ja antaa kuluttajille hyödyllistä osviittaa. Se olisi laadittava avoimella ja läpinäkyvällä tavalla yhdessä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa, ja sen olisi perustuttava selkeisiin, tiedepohjaisiin menetelmiin. Yrityksillä olisi oltava mahdollisuus hyödyntää indikaattoreita, menetelmiä ja merkintäjärjestelmän avulla saavutettuja tuloksia. Kehyksen on ennen kaikkea oltava yksinkertainen.

3.3 Tarvitaan selkeät säännöt, jotta voidaan vähentää markkinoilla vallitsevaa sekaannusta, joka johtuu siitä, että ilmausta "kestävä" käytetään joka käänteessä (yksi viherpesun muoto) ja se on siksi kärsinyt inflaation. Kestävyysmerkit tai -väittämät, jotka eivät perustu yleisesti tunnustettuun sertifiointijärjestelmään, olisi kiellettävä.

3.4 Elintarvikkeiden kestävyysmerkintöjen olisi perustuttava koko tuotantoprosessin kestävyteen ja oltava toistaiseksi vapaaehtoisia. Merkintöjä koskevan kehyksen lähtökohtana on kuitenkin ehdottomasti alusta alkaen oltava selkeä määritelmä tai metodiikka, joka rakentuu yhtä lailla kestävyiden kaikkien kolmen pilarin (ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen pilari) varaan. Sen olisi katettava koko elintarvikkeiden arvoketju tuotannosta kulutukseen saakka. Jatkossa pitäisi sitten arvioida, olisiko kenties tarpeen tehdä kestävyysmerkinnöistä pakollisia. EU-tason kehyksessä olisi jätettävä riittävästi liikkumavaraa kansallisille ja alueellisille järjestelmille, mutta määritelmät ja arviointisäännöt on yhdenmukaistettava kaikkialla unionissa.

3.5 Kestävyysmerkintöjen roolia ei kuitenkaan pidä yliarvioida, vaan olisi oltava realistinen ja pragmaattinen käsitys siitä, mitä niiden avulla voidaan saada aikaan ja mitä ei. Jotta kuluttajat voivat tehdä kestävyysmerkintöjen pohjalta tietoon perustuvia elintarvikehankintoja ja terveellisempiä valintoja ruokavalion suhteen, heidän on Maaikman terveysjärjestön mukaan tunnettava ja tunnistettava merkinnät, ymmärrettävä niiden merkitys sekä kyettävä ja oltava halukkaita hyödyntämään niitä asianmukaisesti⁽⁸⁾. On tärkeää lisätä tietoisuutta EU:n kestävyys- ja laatumerkintäjärjestelmistä, sillä tämä voi yhdessä julkisiin hankintoihin liittyvien toimenpiteiden ja valistustoimien kanssa lisätä kestävyysperiaatteiden mukaisten elintarvikkeiden kysyntää. Poliittisten päättäjien olisi myös pohdittava asianmukaisia tukitoimenpiteitä kestävyysperiaatteiden mukaisten elintarvikkeiden kohtuuhintaisuuden ja saatavuuden varmistamiseksi.

3.6 Kestävyysmerkinnät ovat tärkeitä silloin, kun valmistaja ei pysty antamaan tarvittavia tietoja suoraan. Jos valmistaja voi antaa asiaankuuluvat tiedot suoraan kuluttajalle (esim. paikallisella maatilatorilla tai tilapuodissa), merkintäjärjestelmää ei tarvita. Tämä on tärkeää pientuottajiin kohdistuvien byrokraattisten rasitteiden välttämiseksi.

3.7 Valistuksella on keskeinen merkitys pyrittäessä huolehtimaan siitä, että ihmisillä on peruskäsitys elintarvikkeisiin liittyvistä kestävyysnäkökohdista. On tärkeää investoida kestäväpohjaista ruokavaliota koskevaan, jo varhaisessa iässä aloitettavaan valistukseen, jotta lapset ja nuoret oppivat ymmärtämään ruuan arvon. Lisäksi on todennäköistä, että lapset sitten "opettavat" vanhempiaan toimimaan kestävämmällä tavalla, kuten on nähty muun muassa jätteiden lajittelun ja kierrätyksen yhteydessä. Keskeisiä kestävyysnäkökohtia olisi myös tuotava vahvemmin esiin esimerkiksi EU:n kouluhedelmä-, -vihannes- ja -maitojärjestelmässä.

3.8 ETSK toistaa suosituksensa laatia kestäväpohjaista ruokavaliota koskevat uudet ohjeet, joissa otetaan huomioon jäsenvaltioiden väliset ja niiden sisäiset kulttuuriset ja maantieteelliset erot. Ne auttaisivat maataloustuottajia, jalostajia, vähittäiskauppiaita ja ravitsemispalvelujen tarjoajia toimintansa suuntaamisessa. Maatalous- ja elintarvikejärjestelmä hyötyisi uudesta kehyksestä, jonka puitteissa se voisi tuottaa, jalostaa, jakaa ja myydä terveellisempiä ja kestäväpohjaisempia elintarvikkeita oikeudenmukaisempaan hintaan⁽⁹⁾.

(7) <https://www.fao.org/in-action/territorios-inteligentes/componentes/produccion-agricola/contexto-general/en/>

(8) <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/336988/WHO-EURO-2020-1569-41320-56234-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

(9) ETSK:n oma-aloitteinen lausunto aiheesta "Terveellisten ja kestäväpohjaisten ruokavalioiden edistäminen EU:ssa" (EUVL C 190, 5.6.2019, s. 9).

4. Erityistä

4.1 Ihmisten ruokailutottumukset ovat erilaisia, ja henkilökohtainen ja kulttuurinen ympäristö vaikuttaa niihin voimakkaasti. Lisäksi ruokailutottumukset istuvat erittäin tiukassa: ruokavalion muuttaminen onnistuu vain vähin erin ja vie aikaa. Muita merkityksellisiä tekijöitä, jotka määräävät, onko kestävyydellä vaikutusta kulutuskäyttäytymiseen, ovat ihmisten elämäntapa ja sosiaalinen ympäristö. Huomattava ja yhä suurempi osa kuluttajista kuitenkin sanoo olevansa valmis muuttamaan kulutustapojaan kestävyysystistä. Kestävydestä halutaan saada tietoa, johon valinnat voidaan pohjata.

4.2 Yleisesti ottaen kestävyysmerkintöihin kiinnittävät usein huomiota ne, jotka ovat jo muutenkin kiinnostuneita asiasta. Merkintöjen tarkoituksena on helpottaa tämän ydinryhmän mahdollisuuksia tehdä kestäviä kulutus päätöksiä.

4.3 Toisaalta herää myös kysymys, onko ja miten on mahdollista tavoittaa ne, joita kestävyysasiat eivät kiinnosta. Kestävydestä kiinnostuneet keskeiset kohderyhmät toimivat kuitenkin roolimalleina, ja tämä voi johtaa käyttäytymisen muutokseen, jos niistä otetaan esimerkkiä. Edistystä on sekin, jos asiasta vähemmän kiinnostuneet kohderyhmät tekevät kestäviä elintarvikevalintoja edes satunnaisesti tai joillakin osa-alueilla. Nämä ovat vain muutamia näkökohtia, jotka on pidettävä mielessä, jotta kestävyysmerkintöjä koskevat odotukset olisivat alusta alkaen realistisia.

4.4 Kestävyysperiaatteiden mukaisten elintarvikkeiden merkintäjärjestelmän onnistuminen edellyttää ennen kaikkea sitä, että kuluttajat tiedostavat ja hyväksyvät järjestelmän ja että viesti on selkeä. Itse merkintöjen on oltava ymmärrettäviä, yksinkertaisia ja luotettavia. Lisäksi kuluttajapuolella olisi toteutettava täydentäviä toimenpiteitä, joilla edistetään kestäväpohjaista ruokavaliota koskevaa valistusta ja tiedotusta, lisätään merkintäjärjestelmän hyväksyntää ja vahvistetaan luottamusta sitä kohtaan sekä kannustetaan nykyistä kestävämpään kulutukseen.

4.5 Kestävyysväitteiden olisi perustuttava seuraaviin periaatteisiin: luotettavuus, läpinäkyvyys, merkityksellisyys, saavutettavuus ja selkeys (ks. YK:n ohjeet tuotteiden kestäväpohjaisuutta koskevien tietojen esittämisestä⁽¹⁰⁾). Sertifiointijärjestelmän yhteydessä on huolehdittava siitä, että rakenteelliset taustatekijät otetaan asianmukaisesti huomioon, jotta pienet toimijat ja rakenteet, kuten maataloustuottajat, pk-yritykset, tilamyyni, viikoittaiset markkinat jne., eivät joudu kärsimään.

4.6 Luokitusasteikkoon perustuvat merkinnät (esim. liikennevalomallit) voivat auttaa kuluttajia tekemään tietopohjaisia päätöksiä. Samalla tällaiset luokitusjärjestelmät voivat myös edistää edelläkävijyyttä kestävyden alalla ja kannustaa yrityksiä parantamaan prosessejaan tätä silmällä pitäen kaikissa elintarvikeketjun vaiheissa. Sekaannusten välttämiseksi eri merkintäjärjestelmien olisi kuitenkin oltava tietyssä määrin johdonmukaisia keskenään.

4.7 Kestävyysmerkintöjä koskevaa asianmukaista kehystä kehitettäessä olisi mahdollisuuksien mukaan sovellettava kokonaisvaltaista lähestymistapaa: tavoitteena olisi pikemminkin oltava ”kestävä tuotanto ja kulutus” eivätkä pelkästään ”kestävyysperiaatteiden mukaiset elintarvikkeet”. Kulutuskäyttäytyminen on olennainen osatekijä, kun ajatellaan kestävää elintarvikejärjestelmää kokonaisuudessaan, ja pakkaaminen ja kuljetus (tuotteen alkuperä) ovat yhtä lailla tärkeitä aloja. Lisäksi tietty pragmaattisuus on tarpeen, kun on kyse asiaankuuluvien kestävyysindikaattoreiden määrittelystä (esim. mikä informaatio tai mitkä tiedot ovat saatavilla luotettavassa muodossa). Kestävyysmerkintöjä koskevat yhdenmukaistetut säännöt olisi joka tapauksessa laadittava mahdollisimman pian. Erilaisten kestävyysmerkkien yhä suurempi määrä kansallisella ja yritystasolla aiheuttaa vain hämmennystä ja heikentää luottamusta.

4.8 Elintarvikkeiden vähittäismyyntiä harjoittavat eurooppalaiset yritykset ovat jo saaneet ensimmäisiä kokemuksia elintarvikkeiden kestävyysmerkintöjä koskevasta pilottihankkeista. Näiden kokemusten pohjalta on tehty esimerkiksi seuraavia havaintoja: merkittyihin tuotteisiin suhtaudutaan yleensä myönteisemmin kuin merkittämättömiin tuotteisiin, mutta tällä ei ole paljoakaan vaikutusta ostopäätöksiin, positiivista palautetta saadaan ennen kaikkea nuoremmilta kohderyhmiltä, luokitusjärjestelmää käytettäessä merkinnät menevät toisinaan sekaisin Nutri-Score-ravintoarvomerkintöjen kanssa, ja tietoja toivotaan myös pakkauksiin (eikä pelkästään hintalappuihin). Keskeisiä näkökohtia näyttävät olevan muun muassa arviointijärjestelmän uskottavuus (riippumaton, tieteelliseen tietoon perustuva), tietojen selkeys (ymmärrettävyys), mahdollisimman pitkälti yhdenmukaistettu koko alan kattava lähestymistapa ja läpinäkyvyys (olisi selkeytettävä sen sijaan, että yksinkertaistetaan, esimerkiksi käyttämällä asianmukaiset tiedot sisältävää viivakoodia).

⁽¹⁰⁾ <https://www.oneplanetnetwork.org/knowledge-centre/resources/guidelines-providing-product-sustainability-information>

4.9 Sosiaalisen ja sosioekonomisen ulottuvuuden huomioon ottaminen on ratkaisevan tärkeää, vaikka vielä ei välttämättä ole aivan selvää, millaisia indikaattoreita tässä yhteydessä tulisi käyttää. Jäsenvaltioiden oikeudellisissa säännöksissä ja määräyksissä on eroja etenkin sosiaalialalla (työehdot, vähimmäispalkka), mikä todennäköisesti vaikeuttaa EU:n laajuisen yhdenmukaistetun lähestymistavan kehittämistä. Tästä huolimatta on tärkeää, että kestävyysmerkintäjärjestelmään sisällytetään sosiaalinen ja taloudellinen ulottuvuus.

4.10 Pragmaattisen lähestymistavan mukaisesti vaikuttaa loogiselta tunnustaa, että esimerkiksi sellaiset EU:n nykyiset sertifiointijärjestelmät kuin luonnonmukaisen tuotannon, suojattujen maantieteellisten merkintöjen (SMM), suojattujen alkuperänimitysten (SAN) tai aitojen perinteisten tuotteiden (APT) järjestelmä edistävät elintarvikejärjestelmän kestävyttä. Vaikka nämä järjestelmät eivät välttämättä kata kestävyttä kauttaaltaan, niihin sisältyy elintarvikejärjestelmän kestävyttä vahvistavia osatekijöitä. Nykyisille järjestelmille olisi tehtävä kestävyystarkastus, ja niitä olisi tarvittaessa täydennettävä tarkoituksenmukaisilla kestävyysäännöillä.

4.11 Alueellisilla tai paikallisilla tuotteilla ja lyhyillä toimitusketjuilla voi olla merkitystä elintarvikejärjestelmien kestävyuden parantamisessa. Alueelliset tuottajat harjoittavat tuotantotoimintaa usein paikallisväestön välittömässä läheisyydessä ja ovat siten tietynlaisen "sosiaalisen valvonnan" alaisia, minkä pitäisi yleensä edistää kestäviä tuotantomenetelmiä.

4.12 Kausiluonteisuus vaikuttaa kestävyystasoon erityisesti hedelmien ja vihannesten kohdalla. Tiedotuksen ja valistuksen avulla voidaan lisätä tietoisuutta siitä, miten tähän nopeasti pilaantuvien ja runsaasti vettä vaativien elintarvikkeiden ryhmään kuuluvia tuotteita voidaan kuluttaa resursseja säästävällä tavalla.

4.13 Yhteisen maatalouspolitiikan äskettäisen uudistuksen avulla ja panemalla Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (biodiversiteettistrategia, Pellolta pöytään -strategia) täytäntöön maataloudessa pyritään huolehtimaan siitä, että Euroopassa harjoitettavasta maataloustuotannosta tulee entistä kestävämpää. Maatalousperäisten raaka-aineiden alkuperämerkintöjen avulla voidaan näin ollen tehdä päätelmiä myös niiden kestävyystasosta.

Bryssel 27. lokakuuta 2022.

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Christa SCHWENG*